

فصل پنجم

تشریح مؤلفه چارچوب محتوایی معماری

۵ تشریح مؤلفه چارچوب محتوایی معماری

«چارچوب محتوایی معماری»، دومین مؤلفه «چارچوب و روش‌شناسی» است که توصیف‌کننده فرآورده‌های^{۴۲} معماری، تحویل‌دانی‌ها^{۴۳} و نحوه طبقه‌بندی آنها در کنار یکدیگر است. تمامی فرآورده‌ها و تحویل‌دانی‌هایی که در چارچوب محتوایی معرفی می‌شوند، باید در یکی از فازهای روش توسعه معماری تولید شوند و در فازهای دیگر مورد استفاده یا به‌روزرسانی قرارگیرند.

تعریف فرآورده‌های معماری:

منظور بلوک‌های سازنده^{۴۴} معماری هستند که در قالب نمودار، ماتریس یا شناسنامه به توصیف جنبه‌ای از معماری می‌پردازند. فرآورده‌های معماری هرکدام طبق اصول و قواعدی تهیه و تکمیل می‌شوند (برای مثال نمودار گردش فرآیند یا شناسنامه نرم‌افزارهای کاربردی) و به صورت عناصر قابل‌استفاده‌مجدد در مخزن معماری نگهداری می‌شوند. در چارچوب محتوایی معماری، سه نوع فرآورده معماری وجود دارد که به قرار زیر تعریف می‌شوند:

- نمودارها: توصیفات گرافیکی از بلوک‌های سازنده معماری و نحوه ارتباط و قواعد آنها
- شناسنامه‌ها: توصیفات متنی یا جدولی (مانند فرم) از عناوین و مشخصات بلوک‌های سازنده معماری
- ماتریس‌ها: نگاشت بین دو نوع بلوک سازنده معماری و نحوه ارتباط آنها

تعریف تحویل‌دانی‌های معماری:

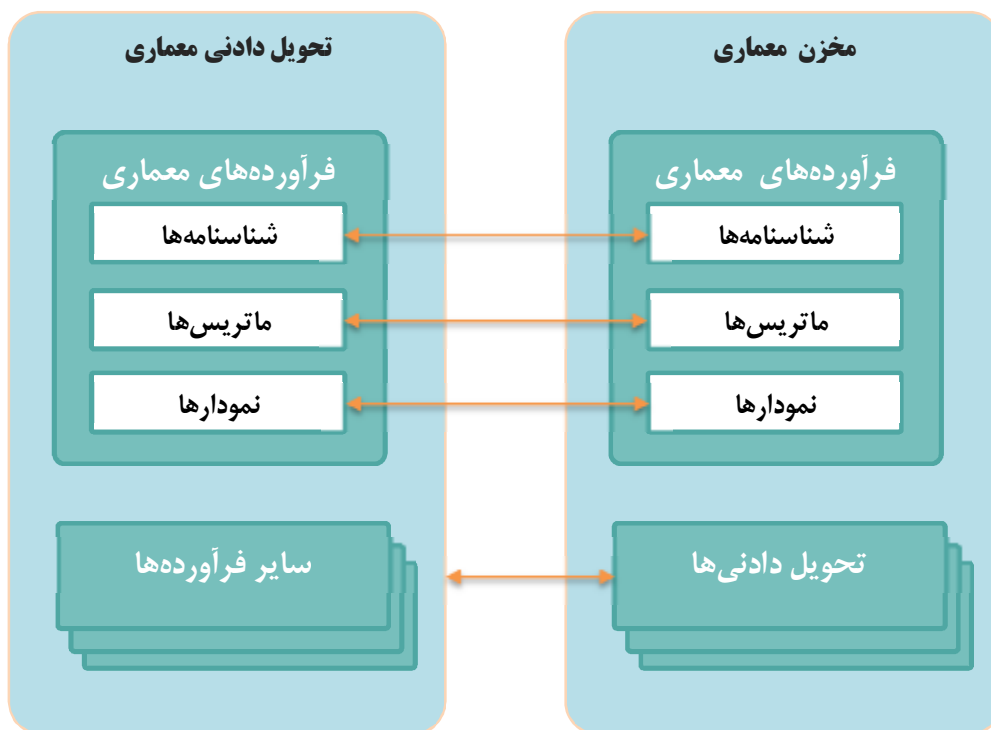
منظور خروجی‌های پروژه (گزارش، سند) هستند که دربردارنده همه یا بخشی از محتوای تولید شده یک فاز می‌باشند و به صورت یک مجموعه مستقل و قابل ارزیابی، مورد بررسی و تأیید ذینفعان قرار می‌گیرند (برای مثال سند معماری نرم‌افزارهای کاربردی). محتوای یک تحویل‌دانی دربردارنده تعدادی فرآورده معماری (شناسنامه‌ها، نمودارها و ماتریس‌ها) به‌علاوه بخش‌های دیگری است که از جنس بلوک‌های سازنده معماری نیستند (برای مثال مقدمه یک گزارش، مطالعات انجام شده، پیوست‌ها).

شکل ۵-۱ رابطه بین تحویل‌دانی‌های معماری با فرآورده‌های معماری و مخزن معماری را نشان می‌دهد.

^{۴۲} Artifacts

^{۴۳} Deliverables

^{۴۴} Building Block

شکل ۵-۱ رابطه بین تحویل‌دانی‌های معماری با فرآورده‌های معماری

در ابتدا برخی پیش‌فرض‌ها و نکات مربوط به چارچوب محتوایی معماری ارائه می‌شود و در ادامه ابتدا فرآورده‌های معماری و سپس تحویل‌دانی‌ها معرفی می‌شوند.

- چارچوب محتوایی معماری از توگف اقتباس شده و سپس با توجه به دیدگاه‌های چابک‌سازی و ساده‌سازی معماری سفارشی شده‌است. دانش و تجربه‌های داخلی کشور، به‌خصوص اندوخته بیش از یک دهه تحقیقات دانشگاهی و تجربه عملی در حوزه معماری سازمانی کشور در تدوین و سفارشی‌سازی این بخش تأثیر به‌سزایی داشته است.
- چارچوب محتوایی معماری دربردارنده فرآورده‌ها و تحویل‌دانی‌های معماری است که در روش توسعه معماری تولید می‌شوند. جزئیات بیشتر در توگف و سایر مراجع معماری قابل دسترس است.
- نمونه مثال‌ها و رهنمودهای کاربردی برای تولید فرآورده‌ها و تحویل‌دانی‌های معماری سازمانی در بخش «رهنمودها، تکنیک‌ها و نمونه مثال‌ها» که یکی دیگر از بخش‌های چارچوب معماری سازمانی ایران است، قرار دارد و در این بخش تکرار نمی‌شود.
- الگوها و مدل‌های مرجع ملی (دولتی) و بخشی (صنایع) مورد نیاز برای اجرای معماری سازمانی در بخش «مدل‌های مرجع ملی و بخشی» که یکی دیگر از بخش‌های چارچوب معماری سازمانی ایران است، قرار دارد و در این بخش تکرار نمی‌شود.

- ضوابط فنی و اجرایی مورد نیاز برای اجرای معماری سازمانی در بخش «برنامه ترویج و استقرار» که یکی دیگر از بخش‌های چارچوب معماری سازمانی ایران است، قرار دارد و در این بخش تکرار نمی‌شود.

۵-۱ فرآورده‌های معماری

در شکل زیر همه فرآورده‌های معماری تولیدشده در روش توسعه معماری براساس فاز مربوطه، طبقه‌بندی و توصیف شده‌اند.

شکل ۵-۲ فرآورده‌های معماری

در ادامه، فرآورده‌های معماری بر اساس سه نوع تعریف شده، تشریح می‌شوند.

۵-۱-۱-۱ شناسنامه‌ها

فرآورده‌های معماری که از نوع «شناسنامه» هستند، در این بخش معرفی می‌شوند.

شناسنامه ذینفعان^{۴۵}

شناسنامه ذینفعان دربردارنده مشخصات ذینفعان معماری است که شامل متولیان، بهره‌برداران یا تأثیرپذیرندگان از معماری هستند.

شناسنامه اصول معماری

توصیف‌کننده اصول عمومی و حوزه‌ای معماری است که در تدوین معماری و بررسی صحیح بودن نتایج معماری استفاده می‌شود.

شناسنامه کنشگر^{۴۶}

در این شناسنامه، فهرست و مشخصات همه افراد مرتبط با سرویس‌ها و نرم‌افزارهای فناوری اطلاعات سازمان از جمله کاربران و مالکان سیستم‌ها توصیف می‌شود.

شناسنامه کارکرد^{۴۷} (کسب‌وکار)

در این شناسنامه عنوان و شرح مختصر کارکردهای واحدهای سازمان توصیف می‌شود. این کارکردها مستقل از فرآیند/خدمت مربوطه به صورت سلسله‌مراتبی بیان می‌شوند. کارکردهای یک مدیریت دربردارنده کارکردهای ادارات و واحدهای زیرمجموعه نیز است.

شناسنامه خدمت^{۴۸} (سرویس کسب‌وکار)

در این شناسنامه مشخصات خدمات سازمان توصیف می‌شود. خدمات عبارتند از برون‌داد حاصل از به‌کارگیری هدفمند نیروی انسانی، فرآیندها، اطلاعات و فناوری توسط سازمان که منجر به نتیجه‌ای ارزشمند از دید ذینفع شده و در راستای اجرای مأموریت و تحقق اهداف سازمان باشد.

^{۴۵} Stakeholder

^{۴۶} Actor

^{۴۷} Function

^{۴۸} Business service

شناسنامه فرآیند^{۴۹}

در این شناسنامه مشخصات فرآیندهای سازمان توصیف می‌شود. از آنجا که گردش کار فرآیند توسط نمودار، مدل می‌شود آنچه قابل مستندسازی در نمودار نیست در این شناسنامه آورده می‌شود. برای مثال شاخص‌های فرآیندی، تواتر و زمان‌بندی اجرای فعالیت‌های فرآیند یا دستورالعمل اجرای هر فعالیت، همچنین رخدادهای کنترل‌ها و محصولات (خروجی) فرآیندها در این شناسنامه مستند می‌شود.

شناسنامه موجودیت‌های اطلاعاتی^{۵۰}

در این شناسنامه، فهرست و مشخصات موجودیت‌های اطلاعاتی سازمان که پشتیبان معماری کسب‌وکار هستند، (مستقل از اینکه به صورت مکانیزه یا دستی ثبت و نگهداشت می‌شوند) توصیف می‌شوند. موجودیت‌های اطلاعاتی مربوط به دامنه معماری اطلاعات بوده و پیش‌نیازی برای استخراج پایگاه‌های داده هستند.

شناسنامه پایگاه‌های داده^{۵۱}

در این شناسنامه، مشخصات پایگاه‌های داده سازمان که به صورت مستقل یا به عنوان بخشی از یک نرم‌افزار کاربردی استفاده می‌شوند، توصیف می‌شود. پایگاه‌های داده برخلاف موجودیت‌های اطلاعاتی، توسط ابزارهای مکانیزه معروف به سیستم مدیریت پایگاه داده (DBMS)، مدیریت می‌شوند.

شناسنامه نرم‌افزارهای کاربردی

این شناسنامه، مشخصات نرم‌افزارهای کاربردی به خصوص کارکردها و قابلیت‌های آن را مستقل از نحوه پیاده‌سازی توصیف می‌کند. واسط‌های ارتباطی نرم‌افزار با کاربران و سایر نرم‌افزارها نیز از دیگر اجزای این شناسنامه است.

شناسنامه سرویس‌های نرم‌افزاری^{۵۲}

این شناسنامه، مؤلفه‌های قابل فراخوانی یک نرم‌افزار توسط سایر سامانه‌ها را توصیف می‌کند. سرویس‌های نرم‌افزاری بخشی از منطق کسب‌وکار سازمان را مکانیزه نموده و دارای تعریف شفاف و واسط استاندارد هستند.

شناسنامه سرویس‌های زیرساختی^{۵۳}

^{۴۹} Process

^{۵۰} Entity

^{۵۱} Database

^{۵۲} Application service

^{۵۳} Infrastructure Service

این شناسنامه، سرویس‌های زیرساختی سازمان را که در خدمت سایر دامنه‌های معماری هستند، توصیف می‌کند. برای مثال سرویس پردازش، سرویس ذخیره‌سازی، سرویس سیستم عامل، سرویس خدمت‌گزار وب و موارد مشابه. برخی از این سرویس‌ها به صورت مستقیم در قالب نیازمندی‌های سایر دامنه‌های معماری (مثلاً نرم‌افزار) تعریف و تعیین می‌شوند و برخی دیگر سرویس‌های ارزش افزوده هستند که فرصت‌های جدیدی برای عملکرد بهتر سایر مؤلفه‌های معماری مهیا می‌کنند.

شناسنامه فناوری / استاندارد

این شناسنامه، اطلاعات مربوط به استانداردها، فناوری‌ها و ابزارهای مرتبط با فاوا را توصیف می‌کند. به دلایل گوناگون ممکن است برای واحدهای سازمانی مختلف یا برای بازه‌های زمانی متفاوت، فناوری/استانداردهای متفاوتی تعیین شود.

شناسنامه کنترل‌های امنیتی

این شناسنامه، کنترل‌های امنیتی لازم برای مقابله با ریسک‌ها را توصیف می‌نماید.

۵-۱-۲ نمودارها

فرآورده‌های معماری که از نوع «نمودار» هستند، در این بخش معرفی می‌شوند.

نمودار چارت سازمانی

این نمودار، نحوه ارتباط بین واحدهای سازمانی را نشان می‌دهد و یکی از ساده‌ترین و متداول‌ترین نمودارها در کسب‌وکار است.

نمودار زنجیره ارزش^{۵۴} سازمان

این نمودار، توصیف سطح بالا از حوزه‌های کاری (فرآیندی) اصلی و پشتیبان سازمان که زنجیره‌وار منجر به تولید محصول یا خدمت و خلق ارزش می‌شود را نشان می‌دهد. این نمودار برای شناسایی حوزه‌های فرآیندی (کارکردی) سطح بالای سازمان و شناخت مؤلفه‌های زنجیره ارزش سازمان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نمودار گردش فرآیند^{۵۵}

^{۵۴} Value Chain

^{۵۵} Process Flow

این نمودار، توصیف گرافیکی از ترتیب و توالی فعالیت‌ها و رخداد‌های مربوط به فرآیند، قواعد کاری و شرط‌ها، همچنین خروجی‌های (محصولات و خدمات) فرآیند و کنشگرها و ذینفعان فرآیند را نشان می‌دهد. نمودار گردش فرآیند به دلیل اینکه دربردارنده تعدادی از عناصر مهم معماری سازمانی است، اهمیت بالایی در معماری سازمانی داشته و اطلاعات زیادی از کسب‌وکار سازمان را مدل می‌نماید.

نمودار شکست کارکردها

این نمودار، وابستگی کارکردهای سازمانی با یکدیگر را به صورت سلسله‌مراتبی نشان می‌دهد. برای مثال کارکردهای یک مدیریت که اجتماع سطح بالایی از ریزکارکردهای ادارات زیر مجموعه است، در قالب این نمودار توصیف می‌شود. این نمودار معمولاً در دو یا سه سطح عمودی ترسیم می‌شود.

نمودار مفهومی ارتباط موجودیت‌ها^{۵۶}

این نمودار، ارتباط بین موجودیت‌های اطلاعاتی را بدون تشریح جزئیات ساختاری (فیلدهای موجودیت، کلید اصلی، کلید خارجی) و فنی (نرمال‌سازی، نحوه ذخیره‌سازی) به صورتی که برای ذینفعان کسب‌وکار قابل فهم باشد، توصیف می‌کند.

نمودار منطقی ارتباط موجودیت‌ها

این نمودار، ارتباط بین موجودیت‌های اطلاعاتی را همراه با مشخصات ساختاری (فیلدهای موجودیت، کلید اصلی، کلید خارجی) و فنی (نرمال‌سازی، نحوه ذخیره‌سازی) اما بدون ورود به جزئیات پیاده‌سازی (دیدگاه فیزیکی)، به صورتی که برای طراحان نرم‌افزار و پایگاه داده قابل فهم باشد، توصیف می‌کند.

نمودار تعاملات بین سازمانی

این نمودار، تعاملات اطلاعاتی بین سازمان با سایر ذینفعان (شرکاء، مشتریان، پیمانکاران، نهادهای بالادستی، ...) را نشان می‌دهد. این تعاملات ممکن است در قالب استعلامات، گزارش‌دهی (گیری)، سرویس‌های اطلاعاتی یا سایر موارد مشابه انجام شود.

نمودار تعامل نرم‌افزارهای کاربردی

این نمودار، تعاملات بین نرم‌افزارهای کاربردی سازمان با یکدیگر و نیز با سامانه‌های خارج از سازمان را توصیف می‌کند. واسط (پروتکل) ارتباطی و اطلاعات مبادله شده بین نرم‌افزارها باید شفاف و مشخص باشد.

نمودار موارد کاربری^{۵۷}

^{۵۶} Entity Relationship (ER)

این نمودار، توصیفی از آنچه که نرم‌افزار انجام می‌دهد را از دید ناظر خارجی مدل‌سازی می‌کند. برخلاف نمودار فعالیت که بر «چگونگی» انجام تأکید دارد، نمودار موارد کاربری بر «آنچه» که انجام می‌شود و عاملان آن تمرکز دارد. یک مورد کاربری، دنباله‌ای از گام‌ها است که انجام آن نتیجه‌ای رضایت‌بخش برای کاربر خارجی به‌دنبال دارد.

نمودار معماری ارتباطات (شبکه)

این نمودار، مؤلفه‌های زیرساخت ارتباطی سازمان (شبکه محلی یا گسترده) را بدون تشریح جزئیات فناوری و برند تجهیزات مورد استفاده، نمایش می‌دهد.

نمودار مرکز داده^{۵۸}/اتاق سرور^{۵۹}

این نمودار، معماری مؤلفه‌ها و لایه‌های مرکز داده (اتاق سرور) سازمان را بدون تشریح جزئیات فناوری و برند تجهیزات مورد استفاده توصیف می‌کند.

نمودار بلوغ معماری

این نمودار، وضعیت بلوغ معماری سازمان را بر اساس شاخص‌های مربوطه و امتیازات هر شاخص در قالب یک مدل چند بعدی عنکبوتی (راداری) توصیف می‌کند.

نمودار گانت^{۶۰}

این نمودار وضعیت پیشرفت پروژه را براساس فعالیت‌ها و فرسنگ‌شمارهای تعریف شده، نشان می‌دهد و از جمله نمودارهای شناخته‌شده در حوزه مدیریت پروژه است.

۵-۱-۳ ماتریس‌ها

فرآورده‌های معماری که از نوع «ماتریس» هستند، در این بخش معرفی می‌شوند.

ماتریس دغدغه^{۶۱} و ذینفعان

این ماتریس، نداشت بین دغدغه‌ها و ذینفعان را مشخص می‌کند.

ماتریس کارکرد و خدمت

^{۵۷} Use case

^{۵۸} Data Center

^{۵۹} Server Room

^{۶۰} Gantt

^{۶۱} Concern

این ماتریس، نگاشت بین کارکردها و خدمات کسب‌وکار را مشخص می‌کند.

ماتریس کارکرد و فرآیند

این ماتریس، نگاشت بین کارکردها و فرآیندها را مشخص می‌کند.

ماتریس فرآیند و خدمت

این ماتریس، نگاشت بین فرآیندها و خدمات را مشخص می‌کند.

ماتریس کارکرد و کنشگر

این ماتریس، نگاشت بین کارکردها و کنشگرها را مشخص می‌کند.

ماتریس موجودیت و کارکرد

این ماتریس، نگاشت بین موجودیت‌های اطلاعاتی و کارکردها را مشخص می‌کند. هر کارکرد ممکن است موجب ایجاد (Create)، خواندن (Read)، به‌روزرسانی (Update) یا حذف (Delete) یک موجودیت اطلاعاتی شود و از این جهت این ماتریس به CRUD معروف است.

ماتریس موجودیت و فرآیند

این ماتریس، نگاشت بین موجودیت‌های اطلاعاتی و فرآیندها را مشخص می‌کند.

ماتریس تبدلات بین نرم‌افزارها

این ماتریس، تبدلات نگاشت بین کارکردها و فرآیندها را مشخص می‌کند.

ماتریس فرایند و نرم‌افزار

این ماتریس، نگاشت بین فرایندها و نرم‌افزارهای کاربردی را مشخص می‌کند.

ماتریس موجودیت و نرم‌افزار

این ماتریس، نگاشت بین موجودیت‌های اطلاعاتی و نرم‌افزارهای کاربردی را مشخص می‌کند.

ماتریس واحد سازمانی و نرم‌افزار

این ماتریس، نگاشت بین واحدهای سازمانی و نرم‌افزارهای کاربردی را مشخص می‌کند.

ماتریس سرویس زیرساختی و نرم‌افزار

این ماتریس، نگاشت بین سرویس‌های زیرساختی و نرم‌افزارهای کاربردی را مشخص می‌کند.

ماتریس سرویس زیرساختی و فناوری/استاندارد

این ماتریس، نداشت بین سرویس‌های زیرساختی و فناوری‌ها یا استانداردها را مشخص می‌کند.

ماتریس نرم‌افزار و فناوری/استاندارد

این ماتریس، نداشت بین نرم‌افزارهای کاربردی و فناوری‌ها یا استانداردها را مشخص می‌کند.

ماتریس نیازمندی و ذینفعان

این ماتریس، نداشت بین نیازمندی‌های معماری و ذینفعان را مشخص می‌کند.

ماتریس وابستگی پروژه‌ها

این ماتریس، نداشت بین پروژه‌ها از نظر وابستگی (پیش‌نیازی) را مشخص می‌کند.

۵-۲ تحویل‌دانی‌های معماری

تحویل‌دانی‌ها، همان‌طور که گفته شد خروجی‌های پروژه (گزارش، سند) هستند که دربردارنده همه یا بخشی از محتوای تولید شده یک فاز می‌باشند و به‌صورت یک مجموعه مستقل و قابل ارزیابی، مورد بررسی و تأیید ذینفعان قرار می‌گیرند. در جدول ۵-۱ تحویل‌دانی‌های معماری براساس فازهای روش توسعه معماری، طبقه‌بندی و توصیف می‌شوند.

جدول ۵-۱ تحویل‌دانی‌های معماری

فازهای روش توسعه معماری	تحویل‌دانی‌های
امکان‌سنجی و آماده‌سازی	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند چارچوب معماری سازمانی سفارشی‌شده ▪ سند نظام مدیریت معماری ▪ سند درخواست برای پیشنهاد پروژه معماری
چشم‌انداز معماری	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند چشم‌انداز معماری ▪ سند منشور پروژه معماری
معماری کسب‌وکار	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند معماری کسب‌وکار (وضعیت موجود و مطلوب)
معماری اطلاعات و داده	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند معماری اطلاعات و داده (وضعیت موجود و مطلوب)
معماری نرم‌افزارهای کاربردی	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند معماری نرم‌افزارهای کاربردی (وضعیت موجود و مطلوب)
معماری زیرساخت فناوری	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند معماری زیرساخت فناوری (وضعیت موجود و مطلوب)
طرح‌گذار	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند طرح‌گذار
حاکمیت معماری	<ul style="list-style-type: none"> ▪ سند نظام حاکمیت معماری

سند سنجش بلوغ معماری	سند سنجش بلوغ معماری
سند توصیف نیازمندی‌های معماری	مدیریت نیازمندی‌ها

در ادامه، تحویل‌دانی‌های معماری بر اساس چارچوب محتوایی معماری تشریح می‌شود:

سند چارچوب معماری سازمانی سفارشی‌شده، شامل بخش‌های زیر:

- چارچوب و روش‌شناسی سفارشی‌شده
- مدل‌های مرجع ملی سفارشی‌شده
- مدل‌های مرجع بخشی سفارشی‌شده
- ابزارهای تهیه و راه‌اندازی‌شده

سند نظام مدیریت معماری، شامل بخش‌های زیر:

- سیاست‌ها و اصول معماری
- نقش‌ها و مسؤولیت‌های تیم معماری
- منابع مورد نیاز
- اختیارات و مجوزها

سند درخواست برای پیشنهاد^{۶۲} پروژه معماری (در صورت استفاده از خدمات مشاور)، شامل بخش‌های زیر است:

- شرح خدمات مورد انتظار از مشاور
- محدوده سازمانی و زمان‌بندی مورد انتظار
- چارچوب و متدولوژی سفارشی‌شده
- استانداردها و الزامات مورد انتظار
- و سایر موارد مربوط به اسناد RFP

سند چشم‌انداز معماری، شامل بخش‌های زیر است:

- توصیف مسأله
- نیازمندی‌های اصلی و کلان ذینفعان
- دیدگاه‌ها و محدوده معماری
- اهداف و شاخص‌های مورد انتظار
- سطح بلوغ معماری جاری (شروع چرخه) و هدف (پایان چرخه فعلی)

^{۶۲} Request for proposal (RFP)

سند منشور پروژه معماری، شامل بخش‌های زیر است:

- پیش‌زمینه موضوع و توجیه پروژه
- شرح کلی و محدوده پروژه
- خلاصه چشم‌انداز معماری
- فعالیت‌ها، زمان‌بندی و خروجی‌ها
- نقش‌ها، مسؤولیت‌ها و ذینفعان اصلی
- محدودیت‌ها و ریسک‌ها
- منابع و بودجه پروژه
- مصوبه مقامات ذی‌صلاح سازمان برای شروع فرآیند معماری

سند معماری کسب‌وکار (وضعیت موجود و مطلوب)، شامل بخش‌های زیر است:

- ساختار سازمانی و موقعیت‌های مکانی سازمان
- اهداف و مقاصد کسب‌وکار (هم برای کل سازمان و هم به تفکیک واحدهای سازمانی)
- کارکردهای کسب‌وکار به صورت سلسله‌مراتبی که کارکردهای هر سطح به کارکردهای دانه ریزتر در سطوح پایین‌تر شکسته می‌شود.
- خدمات کسب‌وکار (هم خدمات درون‌سازمانی و هم برون‌سازمانی)
- فرآیندهای کسب‌وکار به همراه سنجش‌ها و نیازهای اطلاعاتی
- وابستگی بین کارکردها، خدمات، فرآیندها در قالب ماتریس‌های نگاشتی
- سایر دیدگاه‌های مورد نیاز برای پوشش نیازمندی و دغدغه‌های کلیدی ذینفعان
- تحلیل شکاف (دامنه معماری کسب‌وکار)

سند معماری اطلاعات و داده (وضعیت موجود و مطلوب)، شامل بخش‌های زیر است:

- مؤلفه‌های معماری داده
- موجودیت‌های اطلاعاتی (استخراج‌شده از معماری کسب‌وکار)
- پایگاه‌های منطقی داده سازمان
- ماتریس‌ها نگاشت بین سایر مؤلفه‌های معماری به موجودیت‌ها
- مدیریت داده
- مهاجرت داده

- حاکمیت داده
- نیازمندهای یکپارچگی داده
- نیازمندهای فنی مربوط به ذخیره، بازیابی، نمایش و انتقال داده
- محدودیت‌های وارد بر معماری فناوری که باید در نظر گرفته شود.
- سایر دیدگاه‌های مورد نیاز برای پوشش نیازمندی و دغدغه‌های کلیدی ذینفعان
- تحلیل شکاف (دامنه معماری اطلاعات و داده)

سند معماری نرم‌افزارهای کاربردی (وضعیت موجود و مطلوب) ، شامل بخش‌های زیر است:

- مؤلفه‌های معماری مطلوب بر اساس نگاه سرویس‌گرا
- مدل ساختار شکست مؤلفه‌های نرم‌افزارهای کاربردی
- مدل تعاملات بین نرم‌افزارهای کاربردی مبتنی بر سرویس
- مدل کلان استقرار نرم‌افزارهای کاربردی
- نیازمندی‌های وظیفه‌مندی و غیروظیفه‌مندی
- نیازمندهای فنی مربوط به سبک معماری سرویس‌گرا
- استانداردهای تولید، توسعه و نگهداشت
- نیازمندی‌های مربوط به لایسنس و حق مالکیت
- محدودیت‌های وارد بر معماری فناوری که باید در نظر گرفته شود
- نتیجه تحلیل شکاف (دامنه معماری نرم‌افزارهای کاربردی)

سند معماری زیرساخت فناوری (وضعیت موجود و مطلوب) ، شامل بخش‌های زیر است:

- سیاست‌های امنیتی و فناوری
- سرویس‌های زیرساختی و مؤلفه‌های فناوری
- فناوری‌ها، استانداردها و ابزارهای لایه زیرساخت
- تهدیدها و کنترل‌های امنیتی
- برآورد ظرفیت منابع پردازشی و ذخیره‌سازی موردنیاز
- ارتباطات شبکه داخلی و گسترده سازمان
- نیازمندی‌های مرکز داده یا اتاق سرور سازمان
- نتیجه تحلیل شکاف (دامنه معماری زیرساخت فناوری)

سند طرح گذار، شامل بخش‌های زیر:

- توصیف محدودیت‌ها، آمادگی و ریسک‌های گذار
- تحلیل شکاف بین وضعیت موجود و مطلوب
- سناریوهای گذار
- مشخصات پروژه‌ها و اقدامات گذار
- ارزش‌گذاری پروژه‌ها
- منابع مورد نیاز (تخمین)
- وابستگی بین پروژه‌ها و اقدامات
- اولویت‌بندی پروژه‌ها
- برنامه زمان‌بندی طرح گذار
- ریسک‌ها و راهکارهای مقابله

سند نظام حاکمیت معماری، شامل بخش‌های زیر است:

- ساختار و نقش‌ها
- روال‌ها و فرآیندها
- سیاست‌ها و اصول اجرا
- سنجه‌ها و ابزارهای کنترل و ارزیابی
- نظام مدیریت ریسک
- راهنماها و الزامات مرحله پیاده‌سازی
- مدل تعامل بین واحدهای کسب و با فناوری اطلاعات در مرحله پیاده‌سازی
- مدل و روال‌های تعامل بین تیم معماری با تیم‌های پیاده‌سازی

سند سنجش بلوغ معماری، شامل بخش‌های زیر است:

- شاخص‌ها و نحوه سنجش بلوغ
- نتایج و امتیازات خودارزیابی بلوغ معماری
- نتایج و امتیازات ارزیابی تخصصی بلوغ معماری توسط مراکز اعتبارسنجی
- تحلیل نتایج و درس‌های آموخته‌شده